

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE
DECIZIE

24 ianuarie 2017

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit în componență:

Președinte – Nicolae Gordilă,

Judecători – Ion Guzun, Elena Covalenco, Liliana Catan, Iurie Diaconu,

judecând în ședință, fără participarea părților, recursurile ordinare, declarate de către procurorul în Procuratura de Circumscripție Bălți, Formusatii Andrei și avocatul Paciurca Iulian în numele părții vătămate, Esipciuc Vladimir, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 29 iunie 2016, în cauza penală privindu-l pe

*Zgureanu Ion Dumitru, născut la 11 aprilie 1979,
originar din s. Condrătești, r-nul Ungheni, domiciliat în mun.
Bălți, str. Bulgară 31 ap. 27.*

Termenul de examinare a cauzei:

prima instanță: 18.11.2013 - 15.08.2013;

instanța de apel: 12.09.2013 - 29.06.2016;

instanța de recurs: 29.09.2016 - 24.01.2017.

Procedura prevăzută de art. 431 alin. (1) pct. 1^a) Cod de procedură penală, a fost legal executată.

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție asupra recursurilor în cauză în baza actelor din dosar,

CONSTATĂ :

1. Prin sentința Judecătoriei Sîngerei din 15 august 2013, inculpatul Zgureanu Ion, a fost recunoscut vinovat în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 264 alin. (3) lit. b) Cod penal și în baza acestei legi i-a fost stabilită pedeapsa de 4 ani închisoare, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 3 ani.

În baza art. 90 Cod penal, executarea pedepsei închisorii a fost suspendată condiționat pe un termen de probațiune de 3 ani.

Acțiunile civile a părților vătămate, Grițco Tamara și Esepiciuc Vladimir, au fost lăsate fără examinare.

2. Pentru pronunțarea sentinței în cauză, instanța de fond a reținut că, inculpatul Zgureanu Ion la 29.10.2010, aproximativ la ora 08:00, aflându-se la volanul automobilului de model „Fiat Scudo”, cu numărul de înmatriculare BLCS

567, pe traseul Bălți-Sărăteni, care are câte 2 benzi de circulație în ambele direcții, deplasându-se pe banda de circulație de lângă axa drumului, cu direcția de deplasare din municipiul Bălți spre orașul Sîngerei, la km 16+330 metri, intenționând să se oprească pe acostamentul din partea dreaptă a traseului, ignorând cerințele pct. 39 alin. 3 din Regulamentul circulației rutiere, adică, având intenția de a preselesta banda din partea dreapta, n-a cedat trecerea automobilului de model „Mercedes Vito 115c” cu numărul de înmatriculare BLCX 858, condus de către Esepiciuc Vladimir, care se deplasa regulamentar pe prima bandă în aceeași direcție și ca rezultat, s-a tamponat cu acest automobil, în urma cărui fapt pasagerul automobilului de model „Fiat Scudo”, Grițco Victor, conform raportului de expertiză medico-legală nr.212D din 19.07.2011, a primit leziuni corporale grave, sub formă de traumatism asociat cranian, toracal și membre, în rezultatul cărora la 19.11.2010, ora 02:51, a decedat în spitalul din orașul Bălți.

3. Împotriva sentinței a declarat apel partea vătămată Esepiciuc Vladimir, prin care a solicitat admiterea acțiunii civile și încasarea din contul inculpatului Zgureanu Ion, a costului automobilului, în valoare de 250 000 lei, la momentul producerii accidentului.

În motivarea apelului a invocat că, instanța de fond neîntemeiat a lăsat fără examinare acțiunile civile, deoarece anume în rezultatul accidentului a fost deteriorat bunul, mai mult, ultimul a indicat că, a avut și cheltuieli de transport în legătură cu examinarea cauzei respective.

3.1. Nefiind de acord cu sentința, au depus apel comun inculpatul Zgureanu Ion și avocatul Ivanov V., prin care au solicitat casarea sentinței nominalizate și pronunțarea unei hotărâri, prin care inculpatul Zgureanu Ion să fie achitat de sub învinuirea de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 264 alin. (3) lit. b) Cod penal, din motiv că, în acțiunile acestuia lipsesc elementele acestei infracțiuni.

În motivarea apelului aceștia au indicat dezacordul cu aprecierea probelor de către prima instanță.

Apelanții au conchis că, pe cauză lipsesc probe ce dovedesc vinovăția inculpatului, precum și faptul că, inculpatul Zgureanu Ion la preselectarea benzii de deplasare nu a cedat trecerea mijlocului de transport care se deplasa în aceeași direcție pe prima bandă. Din contra, probele anexate la materialele cauzei demonstrează nevinovăția inculpatului.

Mai mult, apelanții au menționat că, prima instanța a pus la baza condamnării inculpatului declarațiile părții vătămate Esepiciuc Vladimir, care sunt contradictorii.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 29 iunie 2016, a fost respins apelul părții vătămate, Esepciuc Vladimir ca nefondat și admis apelul comun declarat de către inculpat și avocatul acestuia, casată sentința și pronunțată o nouă hotărâre, după cum urmează:

- *Zgureanu Ion Dumitru a fost achitat de sub învinuirea în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 264 alin. (3) lit. b) Cod penal, din motiv că fapta nu a fost săvârșită de inculpat.*

Acțiunea civilă a fost respinsă.

4.1. În motivarea deciziei, instanța de apel a constatat că, verificând temeinicia unei atare soluții, analizând probele prezentate de părți într-un proces contradictoriu, concluzia instanței de fond, privind constatarea vinovăției lui Zgureanu Ion și că acțiunile sale în calitate de șofer au dus la comiterea accidentului rutier, nu rezultă din probele acumulate pe cauză, nu se racordă la probele cauzei, cercetate de judecată.

Instanța de apel a indicat că, contrar prevederilor art. 8, 389 Cod de procedură penală, sentința a fost bazată doar pe presupuneri, dar nu pe probe veridice, care au fost prezentate și cercetate în cadrul judecării cauzei, instanța acceptând și preluând abordările și concluziile organului de urmărire penală cu privire la vinovăția inculpatului.

Deducând acestea, instanța de apel a constatat că, prin rechizitoriu, Zgureanu Ion se învinuiește de către organele de urmărire penală în faptul că, la 29.10.2010, aproximativ la ora 08:00, aflându-se la volanul automobilului de model „Fiat Scudo”, cu numărul de înmatriculare BLCS 567, pe traseul Bălți-Sărăteni, care are câte 2 benzi de circulație în ambele direcții, deplasându-se pe banda de circulație de lângă axa drumului, cu direcția de deplasare din municipiul Bălți spre orașul Sîngerei, la km 16+330 metri, intenționând să se oprească pe acostamentul din partea dreaptă a traseului, ignorând cerințele pct. 39 alin. 3 din Regulamentul circulației rutiere, adică, având intenția de a preseleca banda din partea dreapta, n-a cedat trecerea automobilului de model „Mercedes Vito 115c” cu numărul de înmatriculare BLCX 858, condus de către Esepciuc Vladimir, care se deplasa regulamentar pe prima bandă în aceeași direcție și ca rezultat, s-a tamponat cu acest automobil, în urma cărui fapt pasagerul automobilului de model „Fiat Scudo” Grițco Victor, conform raportului de expertiză medico-legală nr.212 D din 19.07.2011, a primit leziuni corporale grave, sub formă de traumatism asociat cranian, toracal și membre, în rezultatul cărora la 19.11.2010, ora 02:51 a decedat în spitalul din orașul Bălți.

Acțiunile lui Zgureanu Ion au fost calificate de către organul de urmărire penală și instanța de fond, ca încălcarea regulilor de securitate a circulației de către

persoana care conduce mijlocul de transport, adică a ignorat cerințele pct. 39 alin. 3 din Regulamentul circulației rutiere, având intenția de a preseleca banda din partea dreaptă, n-a cedat trecerea automobilului de model „Mercedes Vito 115c”, încălcare ce a cauzat din imprudență decesul unei persoane, adică infracțiunea prevăzută de art. 264 alin. (3) lit. b) Cod penal.

În ședința instanței de apel au fost audiați inculpatul Zgureanu Ion, succesorul părții vătămate Grițco Tamara, partea vătămată Esepiciuc Vladimir, expertul tehnic-auto din cadrul CNEJ, Tverdohleb Mihail, expertul auto Hapatniucovschii Mihail și cercetate următoarele probe scrise:

- *procesul-verbal de cercetare a locului accidentului rutier din 29.10.2010, schița accidentului rutier și tabelul fotografic (vol.I, f.d. 64-69);*
- *raportul de expertiză medico-legală nr. 212D din 19.07.2011 (vol.I, f.d. 95);*
- *raportul de expertiză medico-legală nr. 187D din 23.09.2011 (vol.I, f.d. 106);*
- *raportul de expertiză trasologică nr.1033 din 18.05.2011 (vol. I, f.d. 116-122);*
- *constatarea tehnico-științifică nr. 302 din 16.04.2013 (vol.II, f.d. 31-36);*
- *constatarea tehnico-științifică nr. 334 din 28.04.2013 (vol.II, f.d. 37-40);*
- *constatarea tehnico-științifică nr. 280 din 11.04.2013 (vol.II, f.d. 41-43);*
- *Raportul de expertiză judiciară tehnică auto în comisie nr. 1716 din 04.12.2015 (vol. III, f.d. 2-14).*

Analizând probele cercetate, după evaluarea integrală a lor, instanța de apel a concluzionat că, există dubii rezonabile în ceea ce privește că infracțiunea a fost comisă de inculpatul Zgureanu Ion, și că acțiunile acestuia au dus la producerea accidentului rutier, respectiv acțiuni ce i s-au reținut de către instanța de fond.

Mai mult, instanța de apel a indicat că, prima instanță, contrar prevederilor art. 101 Cod de procedură penală, n-a verificat complet, sub toate aspectele și în mod obiectiv circumstanțele cauzei și n-a dat probelor administrate o apreciere legală din punct de vedere al pertinentei, concluziei, utilității și veridicității lor.

În suportul deducerii vinovăției inculpatului, instanța de fond a făcut referire la declarațiile părții vătămate, martorilor și probelor scrise, care cu certitudine ar fi dovedit vinovăția inculpatului Zgureanu Ion.

Totodată nu a reținut în calitate de probe constatările tehnico-științifice nr.280 din 11 aprilie 2013, nr.302 din 16 aprilie 2013 și nr.334 din 28 aprilie 2013 prezentate de partea apărării, făcând trimitere la art. 139 Cod de procedură penală.

Concluzia instanței de fond privind constatarea vinovăției lui Zgureanu Ion în săvârșirea infracțiunii imputate, nu se racordă la probele anexate la dosarul penal în cauză, cărora nu le-a fost dată o apreciere corectă.

Instanța de fond a indicat în sentință ca probă ce confirmă că inculpatul a schimbat banda a doua din mijloc, fără a ceda trecerea automobilului Mercedes, declarațiile martorului Terlita V.

Astfel, instanța de apel a menționat că, declarațiile acestui martor confirmă nevinovăția inculpatului și nu vinovăția acestuia, după cum a reținut instanța de fond. Martorul dat a declarat în cadrul urmăririi penale (vol.I, f.d. 160) la 08.11.2011 și în cadrul ședinței instanței de apel la 18.04.2013, că *„se deplasau în direcția or. Sîngerei pe banda din mijloc. Aproximativ de la o distanță de 200-300 metri de parcare-buzunarului rutier, Zgureanu Ion a conectat semnalizatorul luminos de virare la dreapta și se deplasa pe prima bandă de deplasare până la parcare, începu să frâneze cu scopul de a trece în acel buzunar rutier și în acel moment a avut loc tamponarea din spate ... unul din procesele-verbale de audiere a mea, ofițerul de urmărire penală l-a rupt, din motivul că, când au început de a-mi traduce, totul era indicat greșit... procesul-verbal din 17.01.2011 nu este veridic, din motivul că, nu cunosc limba de stat, iar translatorul lipsea...cu 200-300 de metri mai înainte am trecut pe partea dreaptă și am continuat deplasarea ... din partea dreaptă de noi, drum deja nu era... am parcurs distanța de 200-300 metri..., automobilul nostru deja intra în buzunarul rutier, mergea lent ... Până la accident în întimpinare nu mergea nici un transport, eu aceasta am văzut cu precizie.*

Mai mult, instanța de apel a indicat că, prima instanță deducând vinovăția inculpatului, a pus la baza sentinței de condamnare și raportul de expertiză trasologică nr. 1033 din 18.05.2011, pe când concluziile făcute în raportul de expertiză confirmă nevinovăția inculpatului și faptul că acțiunile sale nu au avut legătură cauzală cu accidentul petrecut. Respectiva deducere a instanței de apel reiese din concluzia expertului, potrivit căruia, în momentul tamponării, partea din față a automobilului „Mercedes Vito 115 CDI”, cu n.î. BLCX 858, a intrat în contact cu partea din spate a automobilului „Fiat Scudo” cu n.î BLCS 567. În momentul tamponării, unghiul între osiile longitudinale ale automobilelor era de aproximativ 15°. Tamponarea automobilelor ar fi putut avea loc înaintea urmelor reprezentate în planșa fotografică (vol.I, f.d. 116-122).

Reieșind din concluziile date și circumstanțele cauzei stabilite, instanța de apel a concluzionat că, automobilul inculpatului a fost lovit din spate de către automobilul părții vătămate. Deși, lovitura a avut loc la un anumit unghi, însă unghiul de 15° nu confirmă că inculpatul brusc a reîncolonat automobilul său, adică și-a schimbat direcția, fapt ce a dus la producerea accidentului rutier.

De asemenea, se confirmă că, automobilul părții vătămate se deplasa în spatele automobilului de inculpatului la o anumită distanță și nu efectua manevra de depășire pe banda din dreapta în raport cu automobilul inculpatului. În cazul în

care inculpatul a schimbat brusc în fața părții vătămate direcția automobilului, tamponarea avea să aibă loc în partea laterală a automobilului inculpatului, și nu în partea din spate.

Instanța de fond, contrar prevederilor art. 8 Cod de procedură penală, în cazul în care atât organul de urmărire penală, cât și în cadrul ședințelor judiciare, a fost imposibilă stabilirea concretă a locului tamponării, a reținut vinovăția inculpatului în comiterea accidentului rutier.

Totodată, instanța de apel a menționat că, prima instanță incorect a adoptat o sentință de condamnare fără a stabili cert locul comiterii accidentului. Relevante situației date sunt declarațiile părții vătămate, care s-au schimbat pe parcursul procesului penal, fiind adaptate la circumstanțele ce se stabileau pe parcurs.

Instanța de fond, nu a justificat pentru care motive a desconsiderat declarațiile părții vătămate din cadrul urmăririi penale, declarații, care sunt anexate la prezenta cauză, care au fost cercetate în instanța de apel și care sunt în contradicție cu cele date ulterior.

Astfel, în explicația sa (vol.I, f.d. 78) din 29.10.2010, dată de el imediat după accidentul produs, a declarat că *„...mă deplasam cu o viteză de 80-90 km/oră, la o distanță de circa 8-10 metri de mine, microbuzul din față începu să se deplaseze pe partea mea ... Eu concretizez, că la microbuzul din față nu s-a aprins nici un semn de ocolire, nici când a cotit la stânga, și înapoi a trecut pe banda de deplasare din dreapta... Pot să mai adaug, că microbuzul din față nu avea viteză mare, deoarece mi s-a părut, că el încearcă să... cotească la stânga...în declarațiile sale în calitate de bănuț Esepiciu Vladimir (vol.I, f.d. 171-172) a declarat că „la o distanță de 5-6 metri eu am observat, că microbuzul din față ieșit pe banda mea”.*

În declarațiile sale în calitate de parte vătămată (vol.I, f.d. 140), Esepiciu Vladimir, a declarat că *„pe lângă cafeneaua „Turist” el a aprins lumina de semnalizare virare la stânga și a trecut pe banda a doua de circulație. Când eram la vale, am văzut că automobilul în cauză micșorează viteza, însă nu am văzut că se aprind luminile de semnalizare a frânei. Eu mă aflam la distanța de 8-9 metri de el și nu știam ce dorește el să facă. La un moment dat el brusc a virat la dreapta, când eu mă aflam la distanța de vreo 5-6 metri de el”.*

În procesul-verbal de verificare a declarațiilor la locul faptei din 17.01.2011 (vol.I, f.d. 211-212), Esepiciu Vladimir a declarat că *„Fiat Scudo” brusc a trecut pe prima bandă în fața mea cu toate că avea aprins semnalul luminos de virare la stânga ... când a trecut brusc în fața mea, se afla la distanță de 8-9 metri față de mine”.*

În declarațiile date în cadrul ședinței de judecată la 01.04.2013, Esepiciu Vladimir a declarat că *„automobilul a preselecat a doua bandă de deplasare și a conectat*

semnalul luminos de virare la stânga. Automobilul „Fiat Scudo” brusc a virat la dreapta, nemijlocit în fața automobilului meu, ... la o distanță de circa 8-10 metri pe diagonală ... înaintea preselecției la o distanță de 8-10 metri... eu mă deplasam cu o viteză de 80-90 km/oră ... nemijlocit până la accident, viteza de deplasare a automobilului „Fiat Scudo ” era mică, aproximativ de > 20 km/oră ... din partea dreaptă era acostamentul și un șanț ... brusc a virata viteza de 15, 20, 25 km/oră, aceasta eu subînțeleg brusc și eu mă deplasam cu viteza de 80-90 km/oră ... microbuzul meu era încărcat cu bunuri materiale si formă de tul, masa totală a cărora constituia 600-700 kg”.

Instanța de fond nu a făcut o analiză a declarațiilor ulterioare în raport cu declarațiile date anterior la urmărirea penală, care au un conținut diferit a versiunii că, inculpatul a conectat semnalizatorul virării la stânga a apărut ulterior. Declarațiile părții vătămate trezesc dubii rezonabile, care s-au schimbat la diferite etape ale procesului penal, de aceea în conformitate cu art. 101 Cod de procedură penală, instanța de apel a concluzionat că, acestea poartă un caracter contradictoriu și care nu pot sta la baza unei sentințe de condamnare.

Contradicțiile ce se conțin însăși în declarațiile părții vătămate nu au fost înlăturate, iar în atare împrejurări, declarațiile acestuia nu pot fi considerate ca probă relevantă și utilă pentru a fi pusă la baza unei condamnări. Declarațiile acestuia nu sunt confirmate prin alte probe. Circumstanțele descrise precum că, inculpatul intenționa să vireze la stânga și nu la dreapta contravin probelor administrate la respectiva cauză penală

Mai mult, instanța de apel a indicat că, aceeași situație se atestă și în declarațiile martorului Bordei Efim, care de asemenea pe parcursul procesului penal și-a schimbat declarațiile în favoarea părții vătămate pentru a fi incriminat inculpatul.

În procesul-verbal de audiere din 26.07.2011 (vol.I, f.d. 157), martorul Bordei Efim a declarat că *„când mă aflam în dreptul restaurantului am văzut că acest microbuz vine în întâmpinarea mea pe banda a 2 ... mi se păruse straniu că merge cu o viteză mică prin mijlocul drumului”*. În acest proces-verbal nu se indică faptul că, la automobilul care se deplasa în întâmpinare ardea semnalizatorul luminos de virare la stânga.

În procesul-verbal de audiere din 13.09.2013 (vol.I, f.d. 158) martorul Bordei Efim a declarat că *„mă miră faptul că, în timp ce am văzut automobilul de culoare albă „Volkswagen” în partea din față, se deplasa cu o viteză mică pe cea de a doua bandă”*, în acest proces-verbal martorul de asemenea nu indică că, la automobilul care venea în întâmpinare ardea semnalizatorul luminos de stânga.

Și în procesul-verbal de verificare a declarațiilor la locul faptei din 17.01.2012 (vol.I, f.d. 208-210), martorul Bordei Efim a declarat că *„mergând mai departe, în apropiere de borna kilometrică nr.16 (pe care am văzut-o la momentul verificării*

declarațiilor), m-am întâlnit cu mașina condusă de către Esepiciu Vladimir, care se deplasa ... țin să afirm faptul că, automobilul „Volkswagen ” se deplasa pe cea de a doua bandă cu semnalul luminos de viraj la stânga”.

În declarațiile date în cadrul ședinței de judecată la 18.04.2013, martorul Bordei Efim a declarat că „trecând restaurantul, imediat a văzut automobilul „Fiat” cu semnalizatorul luminos de virare la stânga conectat, se deplasa pe banda a doua de deplasare ... Cum anume a avut loc accidentul rutier nu am văzut și nu cunosc ...Pe Esepiciu Vladimir îl cunosc de mai mulți ani..., el m-a rugat sa fiu în calitate de martor ... posibil eu pur și simplu am uitat să scriu despre faptul că, era conectat semnalizatorul luminos de virare la stânga, presupun că am scăpat acest fapt din vedere, nu pot explica de ce nu am indicat despre acest cu fapt în procesul-verbal”.

Astfel, versiunea martorului Bordei Efim, precum că, la automobilul „Fiat” condus de inculpatul Zgureanu Ion semnalizatorul luminos de virare la stânga era conectat, a apărut doar la etapa judecării cauzei în instanța de fond, fapt ce nu a fost luat în considerație de aceasta. Instanța nu a interpretat dubiile și incertitudinile în declarațiile părții vătămate și martorului Bordei Efim în favoarea inculpatului Zgureanu Ion, ci le-a pus la baza sentinței de condamnare, mai mult, din declarațiile inculpatului și a martorului Terlița V., reiese că, până la tamponarea celor două automobile, în întâmpinarea automobilului „Fiat” nu se deplasa nici un automobil pe banda opusă în direcția mun. Bălți.

Martorul Terlița V. a declara că, până la accident în întâmpinare nu mergea nici un transport, el a văzut aceasta cu precizie.

Astfel, instanța de apel a apreciat critic declarațiile martorului Bordei Efim, în afară de cele indicate și din motivul că, ultimul este cunoscut cu partea vătămată, și la rugămintea ultimului a dat declarații.

Reieșind din faptul că, în cazurile infracțiunilor în domeniul transporturilor rapoartele de expertiză auto-tehnică pot elucida circumstanțele cauzei și legătura de acțiunile participanților la trafic și accidentul survenit. Din acest motiv, în scopul aflării adevărului pe caz, la cererea părții apărării, în instanța de apel a fost numită expertiza auto tehnică în comisie. Comisia de experți, în baza datelor din dosar nu a putut stabili locul tamponării automobilelor, ce constituie un dubiu care urmează a fi interpretat în favoarea inculpatului.

Potrivit concluziei raportului, determinarea locului de coliziune al automobilelor, poziția lor pe partea carosabilă relativ elementelor drumului, în momentul inițial de coliziune, nu este posibilă prin motivele invocate în capitolul „PARTEA DESCRIPTIVĂ” al prezentului raport de expertiză.

Totodată, prin raportul de expertiză a fost constatată și o altă circumstanță care indică la nevinovăția inculpatului și că nu el este autorul infracțiunii și anume faptul că, de către celălalt participant la trafic a fost depășită limita de viteză admisibilă de către legislație.

Potrivit raportului de expertiză nr. 1716 din 04.12.2015, experții au constatat că, distanța la care a fost deplasat automobilul de model „Fiat Scudo” cu n/î BLCS 567, după coliziune, în direcția de deplasare a automobilului de model „Mercedes Vito” cu n/î BLCX 858, Sf = 27,81 m, și dacă viteza de deplasare a a/m de model “Fiat Scudo” cu n/î BLCS 567, Vf = 20 km/h, conform condițiilor întrebării 2, îi corespunde viteza de deplasare automobilul de model „Mercedes Vito” cu n/î BLCX 858 aproximativ 92 km/h.

Viteza reală de deplasare, a automobilului de model „Mercedes Vito” cu n/î BLCL 858, a fost mai mare decât viteza calculată — 92 km/h, deoarece, o parte din energia cinetică pe care o posedă acesta în mișcare, a fost consumată la deformarea pieselor a automobilului lor în momentul inițial de coliziune. Calcularea vitezei reale de deplasare a acestui automobil nu poate fi realizată, fin motivul lipsei unor metodici de expertiză corespunzătoare atestate și aprobate științific (vol.III, f.d. 2-14).

Depășirea limitei vitezei legal admisibile se confirmă și prin declarațiile experților auto-tehnici, audiați în instanța de apel, care și-au susținut concluziile date de ei în raportul de expertiză și constatările tehnico-științifice.

Expertul tehnic auto din cadrul CNEJ Tverdohleb Mihail, confirmă că experții nu pot stabili concret viteza automobilului „Mercedes Vito”, deoarece la moment nu sunt asemenea metode aprobate.

Totodată, a indicat că, conducătorul automobilului „Mercedes Vito” a condus cu certitudine cu o viteză mai mare de 92 km/h, prin ce a încălcat regulile de circulație.

Expertul auto Hapatniucovschii Mihail, a confirmat că, după reîmpărțirea puterii impulsurilor și pierderea de energie la deformație, s-a calculat viteza la momentul ciocnirii, automobilul „Mercedes Vito” având viteza de 131 km/h, iar automobilul „Fiat” avea viteza de 20 km/h.

Necorespunderea acțiunilor șoferului automobilului „Mercedes Vito” cu cerințele pct. 45 și 47 RCR ce țin de limita de viteză de 90 km/h, sunt în legătură cauzală cu producerea accidentului.

Potrivit raportului de expertiză trasologică nr. 1033 din 18.05.2011 instanța de apel a constatat că, automobilul părții vătămate se deplasa din urma automobilului inculpatului. Necăținând la aceea că prin rapoartele de expertiză nu a fost stabilit cu

certitudine distanța între automobile, experții au constatat cu certitudine că automobilul părții vătămate se deplasa în urma automobilului inculpatului, fapt ce nu este negat nici de către partea vătămată.

Totodată, prin raportul de expertiză auto tehnică în comisie nr. 1716 din 04.12.2015, s-a constatat că: La soluționarea întrebărilor respective din încheiere, privind prezența (absența) posibilității tehnice a conducătorului a/m de model „Mercedes Vito” cu n/î BLCX 858 de a evita coliziunea cu a/m de model „Fiat Scudo” cu n/î BLCS 567, de către experți vor fi formulate două variante de răspuns:

b) dacă conducătorul a/m de model „Fiat Scudo” cu n/î BLCS 567 a efectuat manevra de virare la dreapta în limitele primei benzi de deplasare, atunci, întrebarea privind prezența (absența) posibilității tehnice a conducătorului a/m de model „Mercedes Vito” cu n/î BLCX 858 de a evita coliziunea cu a/m de model „Fiat Scudo” cu n/î BLCS 567, este lipsită de sensul tehnic, întrucât alegerea, de către conducătorul a/m de model „Mercedes Vito” cu n/î BLCX 858, a distanței sigure de deplasare, în conformitate cu art. 49 din RCR, referitor mijloacelor de transport ce se deplasează în fața acestuia, pe aceeași bandă de deplasare, în cazul dat a/m de model „Fiat Scudo” cu n/î BLCS 567, ar fi exclus coliziunea celui din urmă cu a/m de model „Mercedes Vito” cu n/î BLCX 858”. În același raport de expertiză se indică, că în momentul observării a/m de model „Fiat Scudo” cu n/î BLCS 567, ca obstacol pentru deplasare, conducătorul a/m de model „Mercedes Vito” cu n/î BLCX 858 trebuie să se ghideze de cerințele art. 45. 2) din RCR.

Această concluzie confirmă că, conducătorul a/m „Mercedes Vito” cu n/î BLCX 858 nu a respectat prevederile pct. 45. 2) și pct. 49 al RCR, potrivit căruia: în funcție de viteza de deplasare, conducătorul de vehicul trebuie să lase liber un spațiu (distanță) față de vehiculul precedent care, în caz de frânare bruscă a acestuia, i-ar permite să oprească evitând coliziunea.

Astfel, instanța de apel a menționat că, cele indicate supra pun la îndoială rezonabilă că acțiunile inculpatului au fost în legătură cauzală cu producerea accidentului rutier.

Instanța de apel a concluzionat că, instanța de fond prematur n-a admis în calitate de probe constatările tehnico-științifice, or, acestea nu sunt contrare concluziilor rapoartelor de expertiză auto tehnică dispuse de către organul de urmărire penală și instanțele judecătorești, dar invers, vin să completeze concluziile.

Mai mult, instanța de apel în conformitate cu art. 390 alin. (1) pct. 3) Cod de procedură penală, a adoptat o sentință de achitare, deoarece fapta nu a fost săvârșită de inculpat.

Totalitatea probelor analizate supra, confirmă cu certitudine că, infracțiunea prevăzută de art. 264 alin. (3) lit. b) Cod de procedură penală, nu a fost comisă de inculpat.

Alegațiile părții apărării privind dubla sancționare a inculpatului în cazul existenței ordonanței de scoatere de sub urmărire penală, nu a fost reținută de instanța de apel, deoarece prioritate față de cele constatate de instanța de apel, prin care inculpatul Zgureanu Ion a fost achitat, fapta nu a fost săvârșită de către acesta.

Potrivit art. 387 alin. (2) Cod de procedură penală, în cazul când se dă o sentință de achitare, instanța: 1) respinge acțiunea civilă dacă nu s-a constatat existența faptei incriminate sau fapta nu a fost săvârșită de inculpat.

În baza celor expuse și în corespundere cu art. 387 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de apel a respins acțiunea civilă înaintată de partea vătămată Esepiciu Vladimir.

5. Decizia instanței de apel este atacată cu recursuri ordinar de către procuror și avocatul Paciurca Iulian în numele părții vătămate Esipciuc Vladimir, prin care solicită casarea hotărârii instanței de apel.

5.1. Procurorul în temeiurile art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, solicită casarea hotărârii instanței de apel cu menținerea sentinței.

În motivarea recursului declarat, procurorul indică dezacordul cu aprecierea probelor date de către instanța de apel.

Mai mult, recurentul susține că, instanța de apel eronat a neglijat valoarea probantă a tuturor probelor administrate în respectiva cauză penal, fără a indica din care motive a respins probele acuzării și a pus la baza hotărârii de achitare a inculpatului poziția apărării care nu și-a recunoscut vina, poziție care poartă un caracter de apărare și declarativ, scopul primordial fiind eschivarea de la răspunderea penală.

5.2. Avocatul Paciurca Iulian în numele părții vătămate Esipciuc Vladimir își întemeiază recursul conform prevederilor prevăzute de art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, prin care solicită casarea deciziei instanței de apel cu remiterea cauzei la rejudecare de către aceiași instanța de apel într-un alt complet de judecată.

În motivarea recursului recurentul susține că, instanța de apel nu s-a expus asupra tuturor argumentelor indicate de către partea vătămată.

Mai mult, acesta indică că, nu este de acord cu aprecierea probelor efectuată de către instanța de apel.

Totodată, recurentul menționează că, instanța de apel nu a dat răspunsuri precise la toate argumentele invocate de către partea vătămată cât și a argumentelor și raționamentelor juridice discutate în contradictoriu de către părți.

La 07 octombrie 2016, avocatul Paciurca Iulian în numele părții vătămate Esipciuc Vladimir mai declară un recurs prin care solicită încetarea procesului penal în privința inculpatului Zgureanu Ion, menționând că, decizia instanței de apel este una neîntemeiată și ilegală.

Mai mult, acesta indică dezacordul cu apreciere probelor de către instanța de apel.

6. În conformitate cu art. 431 alin. (1) pct. 1¹) Cod de procedură penală, avocatul Procopciuc Angela în numele lui Zgureanu Ion a depus referință privind opinia sa asupra recursurilor declarate de către procuror și avocatul Paciurca Iulian în numele părții vătămate Esipciuc Vladimir, solicitând respingerea acestora, cu menținerea hotărârii contestate, menționând netemeinicia cerințelor solicitate, deoarece motivele invocate de către recurenți nu sunt aplicabile din punct de vedere al prezenței unei erori de drept, prevăzute de art. 427 Cod de procedură penală.

7. Verificând argumentele invocate în raport cu actele cauzei, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție, ajunge la concluzia că, recursul ordinar declarat la 07 octombrie 2016 de către avocatul Paciurca Iulian în numele părții vătămate Esipciuc Vladimir se respinge ca inadmisibil iar recursurile ordinare declarate de către procurorul în Procuratura de Circumscripție Bălți, Formusatii Andrei și recursul ordinar declarat la 24 august 2016 de către avocatul Paciurca Iulian în numele părții vătămate Esipciuc Vladimir urmează a fi admise din următoarele considerente:

7.1. Cu referire la recursul declarat de către procuror și recursul ordinar declarat la 24 august 2016 de către avocatul Paciurca Iulian în numele părții vătămate, Esipciuc Vladimir.

În conformitate cu prevederile art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept, comise de instanțele de fond și de apel doar în cazurile stipulate în acest articol.

Conform prevederilor art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. a) Cod de procedură penală, judecând recursul, instanță de recurs este în drept să îl admită, să dispună menținerea hotărârii primei instanțe, când apelul a fost greșit admis.

De asemenea, instanța de recurs verifică dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Conform art. 414 Cod de procedură penală, instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate pe baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din dosar, și oricăror probe noi prezentate instanței de apel sau cercetează suplimentar probele administrate de instanța de fond. Instanța de apel poate da o nouă apreciere probelor din dosar.

Prin urmare, Colegiul penal lărgit, concluzionează că, la argumentarea soluției, instanța de apel a apreciat unilateral probele administrate la dosar, acordând o valoare primară probelor care, în opinia instanței, demonstrează vinovăția inculpatului Zgureanu Ion, în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 264 alin. (3) lit. b) Cod penal, în detrimentul celor aduse de partea acuzării.

Astfel, Colegiul penal lărgit, reiterează că, este neclară poziția instanței de apel care la adoptarea deciziei de achitare, nu a dat deplină eficiență prevederilor legale, a făcut aprecieri a probelor care nu se racordă la valoarea acestora, a reținut inutilitatea unor probe, care întrunesc toate calitățile unei probe ce poate fi pusă la baza unei sentințe de condamnare, a făcut concluzii care sunt contrare ansamblului probatoriu acumulat pe cauză.

Totodată, conform prevederilor art. 394 alin. (3) pct. 2) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit indică că, la adoptarea unei sentințe de achitare instanța de judecată, enunțând motivele și temeiurile achitării, urmează să indice motivele pentru care a respins probele aduse în sprijinul acuzării.

Așadar, Colegiul penal lărgit susține că, instanța de apel greșit a dat prioritate în exclusivitate depozițiilor inculpatului Zgureanu Ion, care a negat în instanțe vinovăția sa și a dat declarații contradictorii; n-a dat deplină apreciere la depozițiile părții vătămate Esipciuc Vladimir, a martorului Bordei Efim, date atât la faza urmăririi penale, cât și în instanța de fond, care se racordează cu materialele cauzei penale, precum și cu depozițiile celorlalți martori audiați în instanța de fond, fără a analiza detaliat din care cauză a exclus restul probelor prezentate de acuzare, precum și făcând referire la constatările tehnico-științifice nr.280 din 11.04.2013, nr.302 din 16.04.2013 și nr.334 din 28.04.2013, efectuate unilateral de partea apărării, când cauza se afla pe rol în instanța de fond, cu încălcarea prevederilor art. 139 Cod de procedură penală.

În conformitate cu art. 139 Cod de procedură penală, în cazul în care este necesară explicarea unor fapte sau circumstanțe ale cauzei, procurorul, organul de urmărire penală sau instanța de judecată poate folosi cunoștințele unui specialist, dispunând, la cererea părților, iar organul de urmărire penală și din oficiu, efectuarea constatării tehnico-științifice sau medico-legale.

În acest context, Colegiul penal lărgit statuează că, dispunerea efectuării constatărilor tehnico-științifice într-o cauză penală se efectuează numai de către procuror, organul de urmărire penală sau instanța de judecată, astfel, partea apărării în cadrul procesului penal în mod unilateral nu este în drept să solicite efectuarea constatărilor tehnico-științifice, or, în cazul respectiv partea apărării era în drept să solicite efectuarea constatărilor tehnico-științifice prin intermediul celor enumerați

mai sus, pentru a acorda posibilitatea de a pune întrebări tuturor participanților la proces.

Mai mult ca atât, Colegiul penal lărgit reține concluzia instanței de fond care a indicat că, dosarul penal a parvenit în judecătoria Sîngerei la 16 ianuarie 2013, iar constatările tehnico-științifice au fost solicitate și efectuate în luna aprilie 2013, când dosarul se afla pe rol în Judecătoria Sîngerei, în această ordine de idei, instanța indică că, partea apărării era în drept să solicite efectuarea constatrilor tehnico-științifice în timpul examinării cauzei penale, ceea ce nu a avut loc.

Totodată, Colegiul penal lărgit constată că, instanța de apel în mod eronat și nemotivat a luat în considerare la achitarea inculpatului anume, declarațiile acestuia, date în cadrul cercetării judecătorești și nu cele date la etapa de urmărire penală, care în coroborare cu celelalte probe administrate în procesul penal, demonstrează pe deplin vina inculpatului pentru infracțiunea imputată.

Or, în situația când persoana își schimbă declarațiile, instanța de judecată avea obligația prevăzută de art. 314 alin. (1), 368 alin. (1) pct. 1) Cod de procedură penală și explicațiilor date la pct. 34 al Hotărârii Plenului Curții Supreme de Justiție „Privind sentința judecătorească” nr. 5 din 19.06.2006, de a cerceta toate depozițiile date, să clarifice motivele schimbării lor și, în urma cercetării lor, în cumul cu alte probe administrate în cauză, să le aprecieze în mod corespunzător.

Astfel, în procesul de audiere a bănuitului Zgureanu Ion din 19 ianuarie 2011, acesta indică clar că, *după ce am luat volanul să virez la dreapta, am auzit cum pasagerul de pe bancheta din fața a scos centura de siguranță, tot atunci am privit pe oglinda din dreapta și am observat un automobil, apoi am simțit că am fost tamponat din urmă (f.d 183 vol. I).*

Ca urmare, probele enunțate nu au primit o apreciere la justa lor valoare, iar concluziile făcute de instanța de apel sunt formale, premature, care nu rezultă din circumstanțele de fapt stabilite în cauză.

Instanța de recurs consideră că, prima instanță corect, în cadrul cercetării judecătorești, a dat o apreciere critică declarațiilor inculpatului Zgureanu Ion care au fost depuse cu scopul confirmării poziției de apărare a inculpatului și evitării răspunderii penale, și a luat în considerare declarațiile acestuia date la etapa de urmărire penală, din motiv că în coroborare cu celelalte probe administrate în procesul penal, demonstrează pe deplin vina inculpatului pentru infracțiunea imputată.

Astfel, în urma celor relatate supra Colegiul penal lărgit consideră că, prima instanță corect a stabilit circumstanțele de fapt și de drept, analizând obiectiv cumulul de probe prin prisma art. 101 Cod de procedură penală, din punct de

vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității, iar toate în ansamblu – din punct de vedere al coroborării lor, astfel corect ajungând la concluzia privind vinovăția inculpatului în săvârșirea infracțiunii incriminate.

7.2. Cu referire la recursul ordinar declarat la 07 octombrie 2016 de către avocatul Paciurca Iulian în numele părții vătămate, Esipciuc Vladimir.

În conformitate cu art. 421 Cod de procedură penală, coraportat la art. 401, persoanele menționate în dispoziția acestei norme procesuale sunt în drept să declare recurs ordinar. Astfel, inculpatul fiind în drept să declare recurs ordinar, atât în latura penală, cât și în cea civilă.

Potrivit dispoziției art. 432 alin. (2) pct. 2) Cod de procedură penală instanța de recurs, examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat de către avocatul Paciurca Iulian în numele părții vătămate, Esipciuc Vladimir, împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, este în drept să decidă asupra inadmisibilității acestuia în cazul în care constată că recursul este declarat peste termen.

Termenul de declarare a recursului ordinar împotriva hotărârilor instanței de apel, potrivit prevederilor art. 422 Cod de procedură penală, este de 30 zile de la data pronunțării deciziei.

Potrivit art. 230 alin. (3) Cod de procedură penală, la calcularea termenelor pe ore sau pe zile nu se ia în calcul ora sau ziua de la care începe să curgă termenul, nici ora sau ziua în care acesta se împlinește.

Potrivit materialelor cauzei, dispozitivul deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău a fost pronunțat la 29 iunie 2016, în prezența participanților la proces, inclusiv a avocatului Paciurca Iulian și părții vătămate Esipciuc Vladimir, fapt confirmat prin procesul-verbal al ședinței de judecată, aceștia fiind înștiințați despre data pronunțării deciziei motivate (*vol. III, f.d. 112*).

Tot din procesul-verbal al ședinței instanței de apel rezultă că, decizia motivată a fost pronunțată la 29 iulie 2016, iar avocatul Paciurca Iulian și partea vătămată Esipciuc Vladimir, în aceiași au primit câte o copie a deciziei, fapt confirmat prin recipisa anexată la dosar (f.d. 126, vol. III).

Avocatul Paciurca Iulian în numele părții vătămate Esipciuc Vladimir, a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel la 07 octombrie 2016.

Reieșind din prevederile art. 422 Cod de procedură penală, Colegiul constată că, termenul de 30 zile pentru depunerea recursului ordinar a epuizat la 29 august 2016, inclusiv. Astfel, termenul de atac cu recurs ordinar a deciziei instanței de apel, nu a fost respectat de recurent, el fiind declarat peste termenul de 30 zile.

Mai mult, recurentul nu aduce careva argumente întemeiate în justificarea motivelor întârzierii declarării recursului.

Totodată, Colegiul penal lărgit reține că, termenul de declararea recursului ordinar este absolut și are un caracter imperativ, iar depășirea lui atrage la decăderea din dreptul de a exercita această cale de atac.

Referitor la argumentele apărătorului, expuse în pct. 5.3. din prezenta decizie, instanța de recurs nu se va expune asupra lor, odată ce recursul este declarat peste termenul stabilit de art. 422 Cod de procedură penală.

În astfel de circumstanțe, raportând speța dată la prevederile art. 435 alin. (1) pct. 1) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit conchide că termenul de 30 zile pentru depunerea recursului ordinar, este depășit, prin urmare, va respinge ca inadmisibil recursul ordinar declarat la 07 octombrie 2016 de către Avocatul Paciurca Iulian în numele părții vătămate Esipciuc Vladimir.

În concluzie Colegiul penal lărgit menționează că, instanța de apel la judecarea apelului a comis erori de drept, prevăzute de art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, deoarece hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția adoptată.

În consecință, conform art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. a) Cod de procedură penală, instanța de recurs, judecând recursul și stabilind prezența temeiului prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, urmează să caseze hotărârea instanței de apel, cu menținerea hotărârii primei instanțe.

8. În conformitate cu prevederile art. 435 alin. (1) pct. 1), 2) lit. a) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

DECIDE :

Respinge, ca inadmisibil, recursul ordinar declarat la 07 octombrie 2016 de către avocatul Paciurca Iulian în numele părții vătămate, Esipciuc Vladimir, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 29 iunie 2016.

Admite recursul ordinar declarat de către procurorul în Procuratura de Circumscripție Bălți, Formusatii Andrei și recursul ordinar declarat la 24 august 2016 de către avocatul Paciurca Iulian în numele părții vătămate, Esipciuc Vladimir, casează decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 29 iunie 2016, cu menținerea sentinței Judecătoriei Sîngerei din 15 august 2013, prin care:

Zgureanu Ion Dumitru a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 264 alin. (3) lit. b) Cod penal, fiindu-i stabilită pedeapsa sub formă de închisoare pe un termen de 4 ani, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 3 ani.

Conform art. 90 Cod penal, s-a dispus suspendarea condiționată a executării pedepsei penale cu închisoarea aplicată în privința lui Zgureanu Ion pe un termen de probațiune de 3 ani, dacă nu va săvârși o nouă infracțiune, îndreptățind prin comportare exemplară încrederea ce i s-a acordat.

Acțiunile civile înaintate de către Grițco Tamara și Esepciuc Vladimir împotriva lui Zgureanu Ion, au fost lăsate fără examinare, cu posibilitatea adresării cu o asemenea acțiune în ordinea procedurii civile.

Decizia este irevocabilă.

Decizia publicată integral la *14 februarie 2017*.

Președinte

Nicolae Gordilă

Judecători

Ion Guzun

Elena Covalenco

Liliana Catan

Iurie Diaconu